

Rytsfarvande, altsaa i Aaben S. Forbindelsen mellem vore Landsdele kan ikke opretholdes ved et blot og bart Rytsforvar, thi vore Sunde, og navnlig det største, som skiller Riget i to store Halvdele, ere bredere, end at de kunne beherskes paa denne Maade. Bevillingerne til et større Pandserskib bleve ikke brugte; man var sildig bleven færdig med Planerne, og til Afslutning af alle de reiste Spørgsmaal var Tiden gaaet hen, saaledes at man ikke havde begyndt paa Skibet. Bevillingen forlangtes derfor atter iaar. Jeg troer nu vel, at man kan kaste nogen Dadel paa den Marinebestyrelse, som ikke havde fremmet denne Sag, naar den dog fastholdt Sagen saavidt, at den igjen stillede Begjæringen iaar. Var denne Sag saa vigtig, og var Overbevisningen om den saa urokelig, saa burde den ogsaa være fremmet mere, end det har været Tilfældet. Altsaa, Forlangendet om et større Pandserskib fremkom igjen ved Begyndelsen af denne Session, men saa fremkom der ved Finantslovens Behandling i Udvalget fra den Mand, som imidlertid havde overtaget Marinebestyrelsen, nye Forslag, og med al Agtelse for denne Mand's Dygtighed og med al Anerkjendelse af hans Mod til at optage det hele Spørgsmaal, til at stille Traditionen i Tvivl, til at træde op mod Tøleiser, som ganske vist vare dybt rodfæstede, siger jeg dog, at disse Forslag kom frem paa en Maade, som ikke var tilstrækkelig klar til, at de burde vinde Tilslutning. Der forlangtes istedetfor det større Pandserskib en Bevilling til ubestemte mindre Pandserskibe, og det antydedes og sagdes reent ud, at ved Forandringen af Bevillingen til mindre Pandserskibe skete der en Systemforandring. Just overfor den Tradition, som jeg flere Gange har nævnet, fik dette Ord Systemforandring en overordentlig stor Betydning, og naar det blev betegnet som en Systemforandring, saa maatte man vente, at der forelaa et nyt System klart og bestemt udfoldet i en Række af Planer, saa at det saaes, at man var sig fuldkommen bevidst, hvilket System man vilde have. Dette troer jeg nu ingenlunde har viist sig at være Tilfældet. Selv om jeg var lyndigere i disse Sager, end jeg er, vilde jeg med Anerkjendelse

af alle de Banfeligheder, som jeg har nævnt, ikke undre mig over, om den nye Marineminister, som ikke selv er Søofficer, havde sagt: Jeg maa først underkaste det hele Spørgsmaal om Marinens Skibsbygning en saa alvorlig Drøftelse, at jeg for Diebliffet ikke kan forlange Penge, da jeg ikke kan gjøre det i Genhold til saadanne Oplysninger, hvorpaa Pengesforlangender maa være byggede. Jeg troer, at det i og for sig vilde have været correct at stille sig saaledes og sige: Jeg kan ikke erkjende den Fremgangsmaade, som hidtil har været fulgt, for rigtig, men jeg er ikke forberedt paa at foreslaae en ny, og derfor standser jeg nu. Men vil man ikke gjøre dette — og der kan derimod anføres overordentlig vægtige Grunde —, vil man raiffonnere saaledes: Det gaaer ikke an at lade Bærftet ubestæftiget, det gaaer ikke an ikke at søie et Led til den ringe Styrke, som vi have, selv om dette Led ikke med Sikkerhed kan siges at være fuldstændig rigtigt, det gaaer overfor Folket og overfor Fremmede ikke an at lade en Standsning indtræde, der kan fortolkes, som om vi opgave at vedligeholde og forbedre vort Forsvar, — hvis Marinebestyrelsen havde stillet sig saaledes, kunde jeg ogsaa forstaae det; men saa maatte den, indtil det Nye forelaa, vedblive med det Gamle. Man vil maaffee sige: Dpoffre store Summer for Noget, som man ikke længer har Tro paa! Ja, hvad er her at troe paa? Har ikke den fratraadte Minister selv sagt, at han erkjendte, at Krigsflibe kunne være af meget forskjellig Art, men derfor meget gode og brugbare? Maatte det ikke ifølge dette anerkjendes, at det paatænkte større Pandserskib, selv om det ikke horte til den Art Skibe, som fremtidig skulle bygges, dog vilde have været et godt Led, der kunde slutte sig til de større og mindre Skibe, som vi nu have? Vi have jo iforveien nogle, som vi kalde større, saaledes „Peder Skram“ og „Danmark“. Det vilde altsaa have været correct at stille sig saaledes og forbeholde sig næste Aar at komme med noget Nyt. Men nu henkastes der ubestemte Tanker om mindre Skibe, og der nævnedes Monitorer, Monitorer ere igjen et ubestemt Begreb, fordi det omfatter hele den Række Forsøg, som der er